

Донбаська державна машинобудівна академія

Силабус навчальної дисципліни

**«Теорія і методика викладання спортивних ігор
(волейбол)»**

на 2025 / 2026 навчальний рік

Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт.
ОПП	фізична культура і спорт.
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський).
Форма навчання	денна форма
Семестр, в якому викладається дисципліна	рік навчання: 2, Семестр: 3.
Статус дисципліни	Обов'язкова дисципліна
Обсяг дисципліни	120 годин (4 кредитів ЕКТС)
Мова викладання	українська
Оригінальність навчальної дисципліни	авторський курс
Факультет	Інтегрованих технологій і обладнання
Кафедра	фізичного виховання і спорту
Розробник	Гейтенко Владислав Володимирович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту.
Викладач, який забезпечує проведення лекційних занять	Гейтенко Владислав Володимирович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту.
Викладач, який забезпечує проведення практичних/лабораторних занять	Гейтенко Владислав Володимирович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання і спорту.
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Лекції: Практика: Забезпечення: проектор, ноутбук.
Лінк на дисципліну	Посилання на розроблений електронний курс: http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1409

Кількість годин	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Вид підсумкового контролю
120	12	48	-	60	Іспит

Опис навчальної дисципліни.

Предмет навчання	Предметом вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)» є оволодіння професійно-педагогічними, технічними та тактичними навичками й уміннями, необхідними для проведення занять та організацію змагань з волейболу.
Мета дисципліни	Метою дисципліни «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)» є: формування у студентів знань з історії сучасного стану розвитку волейболу, основних правил гри, оволодіння технічними прийомами та тактичними діями гри в волейбол, набуття необхідних знання, вмінь і навичок для самостійної педагогічної й організаційної роботи в різних ланках фізкультурно-спортивної діяльності.
Чому можна навчитися (результати навчання)	За підсумками вивчення дисципліни студент повинен знати: - значення та місце спортивних ігор у системі фізичного виховання і спортивної підготовки; - загальну характеристику спортивних ігор; - історію розвитку волейболу у світі та Україні; - класифікацію техніки і тактики волейболу; - методику навчання техніки і тактики гри у волейбол; - заходи попередження травматизму на заняттях зі спортивних ігор; - форми та методи контролю та самоконтролю на заняттях зі спортивних ігор; - особливості проведення занять з волейболу з дітьми та підлітками; - функціональні обов'язки тренера та викладача з фізичного виховання; вимоги до місць занять, обладнання та інвентарю при проведенні занять зі спортивних ігор; - методику побудови конспектів занять з волейболу; - вимоги до інтенсивності та величини навантажень на заняттях з волейболу; - основні правила гри, жести суддів під час гри, організацію та методику проведення змагань з ігрових видів спорту. вміти: - правильно показати виконання основних технічних

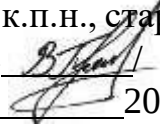
	прийомів і тактичних дій гри; - методично грамотно провести навчання основних тактичних дій гри; - організовувати та проводити, як окремі частини навчальних та тренувальних занять так і все заняття в цілому; - виконувати обов'язки судді, складати конспекти занять зі спортивних ігор; - планувати і проводити заходи щодо профілактики травматизму і надавати першу медичну допомогу; - визначати причини помилок і знаходити методику їх усунення в процесі освоєння рухових дій і розвитку фізичних якостей; - здійснювати контроль і самоконтроль за самопочуттям, фізичним і психічним станом тих, що займаються.
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Вивчення дисципліни «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)» формує у студентів наступні програмні компетентності: Загальні компетентності (ЗК): - здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; - здатність працювати в команді; - здатність планувати та управляти часом; - навички міжособистісної взаємодії; - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Фахові компетентності спеціальності (ФКС): - здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості; - здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини; - здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів; - здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми; - здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар; - здатність до безперервного професійного розвитку. Програмні результати навчання (ПРН): - показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення; - здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами; - демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп

	населення; - аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях; - надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини; - знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.
Навчальна логістика	Тема 1.1. Історія виникнення і розвиток волейболу у світі та Україні. Тема 1.2. Основи техніки гри в волейбол. Тема 1.3. Основи тактики гри в волейбол. Тема 1.4. Правила гри організація та методика суддівства змагань з волейболу. Надання першої (долікарської) допомоги під час занять спортивними іграми (волейбол). Тема 1.5. Загальна та спеціальна фізична підготовка волейболістів. Тема 1.6. Моделювання техніко-тактичних дій волейболістів. Види занять: лекційні/практичні При вивченні навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)» використовуються наступні методи навчання: <i>Словесні:</i> лекції, доповіді, повідомлення, дискусії, бесіди, дидактичне тестування; <i>Наочні:</i> демонстрація з залученням мультимедійних проєкторів, презентації, відеоматеріалів. <i>Практичні:</i> різні види вправлення, виконання графічних робіт, проведення експерименту; <i>Репродуктивний</i> – в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком; <i>Метод проблемного викладу.</i> <i>Частково-пошуковий або евристичний.</i> <i>Дослідницький.</i>
Пререквізити	Програмний матеріал базується на набутих здобувачами знаннях, уміннях і навичках під час вивчення дисциплін: теорія і методика викладання обраного виду спорту, виробнича (педагогічна) практика, виробнича практика за профілем майбутньої роботи, курсова робота, практикум з волейболу.

Постреквізити	Знання з дисципліни можуть бути використані у наступних дисциплінах: теорія і методика фізичного виховання, підвищення спортивної майстерності з волейболу.
Політика курсу	Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.
Оцінювання досягнень	Максимальний рейтинг за дисципліну «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)» – 100 балів. При оцінюванні знань здобувачів з навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол)» формується з двох складових з коефіцієнтом 0,5 кожна. $\sum R = 0,5(П_y) + 0,5(ЕР)$ (П_y) – підсумковий бал, який включає тестові контрольні роботи, індивідуальне завдання: реферат, виступ з доповіддю, виконання контрольного завдання; (ЕР) – підсумковий бал за екзаменаційну роботу. Підсумковий контроль здійснюється за шкалою ECTS. 55-100 балів - виставляється, якщо здобувач виявив певні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, у цілому впорався з поставленим завданням, припустився незначних помилок у відповідях, демонстрував здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення. 0-54 балів – «Не зараховано» - виставляється, якщо здобувач виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки, не зміг розв'язати типові задачі тощо.
Академічна доброчесність	Академічна доброчесність включає в себе сукупність духовних цінностей, таких як чесність, справедливість, довіра, повага і відповідальність, яких повинні дотримуватися усі учасники освітнього процесу. Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань: поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані

	методики досліджень і джерела інформації. Порушенням академічної доброчесності учасниками науково-освітнього процесу вважається: академічний плагіат, академічне шахрайство, фальсифікація результатів досліджень, посилянь у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень; надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання; хабарництво; конфлікт інтересів; подарунок.
Інформаційне забезпечення	Основна література: 1. Кічук С.Ф. Методичні аспекти навчання техніки гри у волейбол / С.В. Кічук. Тернопіль: ТНПУ, 2004. 59 с. 2. Козак Є.П. Методика вдосконалення техніко-тактичних дій волейболістів: навчально-методичний посібник / Є.П. Козак, М.В. Прозар. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2008. 152 с. 3. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор: навчально-методичний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації] / М.В. Прозар, В.В. Слюсарчук, М.В. Зубаль, С.М. Телебей. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2014. 198 с. Додаткова література: 1. Бондаренко В.В., Ціпов'яз А.Т. Методика навчання елементам техніки волейболу. Навчально-методичний посібник. Кременчук: Методичний кабінет, 2018. 120 с. 2. Носко М.О. Волейбол у фізичному вихованні студентів: [підручник] / М.О. Носко, О.А. Архипов, В.П. Жула. – К.: «МП Леся», 2015. – 396 с. 3. Тучинська Т. А., Руденко Є. В. 2 Волейбол: навчально-методичний посібник / Т. А. Тучинська, Є. В. Руденко. – Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2014. – 76 с. 4. 80 років волейболу України. Літопис-хронологія 1925-2005 р.р. / за заг. ред. Єрмакова С.С. - Київ, ФВУ. - 2005. - 96 с. 5. http://sport.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/FIVB-Volleyball-Rules-UKR.pdf - офіційні правила волейболу. 6. Посилання на розроблений електронний курс: http://moodle-new.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1409

Розробник:

В.В. Гейтенко к.п.н., старший викладач
кафедри ФВіС

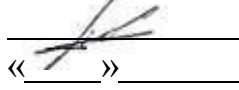
«___» _____ 2025 р.

Розглянуто і схвалено

на засіданні кафедри

Протокол № 17 від 06.05.2025 р.

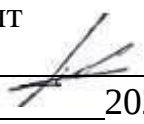
в.о. завідувач кафедри

 С. О. Черненко

«___» _____ 2025 р.

Гарант освітньої програми:

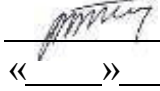
к.н.ф.в.с., доцент

С. О. Черненко /

«___» _____ 2025 р.

Затверджую:

Декан факультету інтегрованих
технологій і обладнання

 О. Г. Гринь

«___» _____ 2025 р.